

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Šibeniku u vijeću sastavljenom od suca ovog suda, Branka Ivić kao predsjednika vijeća, te Sanibora Vuletina i Jadranke Bige Milutin, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Antice Dodig kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženika Boška Macure, zbog kaznenog djela iz čl. 142. st. 1. OKZRH, povodom optužnice Okružnog državnog odvjetništva Šibenik (sada ŽDO Šibenik) br. KT-44/92 od 01. veljače 1993. g., a nakon zaključenja glavne i javne rasprave koja je održana u prisutnosti zamjenika ŽDO Šibenik, Paška Višića, optuženika Boška Macure i njegove braniteljice Vere Bego, odv. iz Šibenika, dana 03. travnja 2007. g.

presudio je

Optuženik: BOŠKO MACURA, sin pok. Save i majke Jeke, rođen 01. listopada 1953. g. u Međarama, gdje i prebiva, Srbin, drž. RH, pismen, sa završenih 8. razreda O. Š., nezaposlen, vojsku služio u JNA u Trebinju i Tetovu 1972/73. g., oženjen, otac troje punoljetne djece, neosuđivan,

Temeljem čl. 411. st. 3. ZKP-a u odnosu na optuženika Boška Macuru u cijelosti se stavlja izvan snage presuda Okružnog suda u Šibeniku br. K-1/93 od 08. travnja 1993. g., te presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske br. I Kž-478/93 od 17. studenog 1993. g., kojom je osuđen na 6 (šest) godina zatvora, zbog kaznenog djela iz čl. 142. st. 1. OKZRH, te se

Optuženik Boško Macura temeljem čl. 354. toč. 3. ZKP-a

OSLOBAĐA OD OPTUŽBE

da je dana 16. studenog 1991. g. u Lađevcima, zajedno sa Rajkom Macurom, Gojkom Macurom, Draganom Reljić i Davorom Mandićem, obučen u maskirne uniforme sa oznakom milicije tzv. «SAO Krajina» protivno odredbi čl. 147. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. g. upao u obiteljsku kuću Stipe Brajkovića, te istog udarao rukama i nogama, te kundakom puške,

da je dakle, kršeći pravila međunarodnog prava nečovječno postupao prema civilnom stanovništvu i provodio preseljenje,

čime bi počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, označeno i kažnjivo po čl. 142. st. 1. OKZRH.

Temeljem čl. 123. st. 1. ZKP-a, troškovi kaznenog postupka iz čl. 119. st. 2. točke 1. – 5. ZKP-a, te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci nagrade branitelja padaju na teret proračunskih sredstava ovog suda.

Obrazloženje:

Presudom Okružnog suda u Šibeniku br. K-1/93 od 08. travnja 1993. godine, koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske br. I Kž-478/93-3 od 17. studenog 1993. g., pravomoćno je u odsutnosti osuđen Boško Macura na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina, zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. OKZRH.

Rješenjem Županijskog suda u Šibeniku br. Kv-71/2001 od 15. lipnja 2001. godine dopuštena je obnova postupka po zahtjevu branitelja optuženika, dok je rješenjem br. Kv-91/01 od 16. srpnja 2001. godine obustavljeno izvršenje kazne protiv imenovanog Boška Macure i određen pritvor.

U ponovljenom postupku, u nazočnosti optuženika, Županijski sud u Šibeniku je temeljem čl. 397. st. 3. ZKP/93 u odnosu na opt. Boška Macuru u cijelosti stavio izvan snage naprijed navedenu presudu Okružnog suda u Šibeniku koja je bila potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kojom je imenovani optuženik zbog kaznenog djela iz čl. 142. st. 1. OKZRH bio osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina, te je opt. Boško Macura temeljem čl. 340. toč. 3. ZKP-a/93 oslobođen optužbe za navedeno kazneno djelo.

Međutim, Vrhovni sud Republike Hrvatske pod brojem I Kž-194/93-3 od 15. studenog 2006. g. prihvatio je žalbu državnog odvjetnika i ukinuo navedenu prvostupanjsku presudu Županijskog suda u Šibeniku K-13/01 od 05. studenog 2001. godine, te predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje pred potpuno izmijenjenim vijećem.

Upitan kakav je njegov stav prema optužbi, optuženik je izjavio da se ne smatra krivim.

U svojoj obrani (list 65., 102. i 103. spisa) optuženik je naveo da kritičnog dana, 16. studenog 1991. godine uopće nije bio u kući ošt. Stipe Brajkovića u Lađevcima. U to vrijeme da je bio mobiliziran u TO, kao bio običan vojnik, a kada je zadužio opremu i naoružanje poslan je na položaje u Laškovici – Ićevu, gdje je bio i kritični dan. Uopće da nije bio pripadnik milicije tzv. «SAO Krajina», već samo običan vojnik. Ošt. Stipu Brajkovića da dobro poznaje, jer je isti čuvao bager koji je radio na regulaciji rijeke Bribišnice u neposrednoj blizini njegove kuće. Oštećenik da je u nekoliko navrata bio u njegovoj kući. Kada se vratio sa položaja svojoj kući u Međare da mu je sin Slavko kazao da je oštećenik «tučen». Čim mu sin spomenuo ime Stipe da je znao da je riječ o ošt. Stipi Brajkoviću, jer ga je i njegov sin

poznavao budući je oštećenik dolazio u njihovu kuću. Zadnji put da je oštećenika vidio negdje u srpnju ili kolovozu 1991. g. kada je išao na posao u Šibenik.

Na glavnoj raspravi od 03. travnja 2007. g. optuženik je dopunio svoju obranu navodeći da je njemu Živojin Ponoš kada se vratio sa terena iz Laškovice pričaio kako je oštećenik nađen u kanjonu Guduće, da ga je on baš našao u tom kanjonu i jedno vrijeme da je bio u njegovoj kući, a onda da ga je policija istukla. Od svoje djece da je čuo da su oštećenika doveli i tukli Marko Čakić iz Zečeva i Neven Korda iz Đevrsaka, ali da on to nije vidio jer nije bio tada u selu. U inkriminirano vrijeme da su i ostali optuženici Rajko Macura, Gojko Macura, Dragan Reljić i Simo Mandić također s njim bili na terenu u Laškovici te da isti također nisu mogli počinii kazneno djelo na štetu ošt. Stipe Brajkovića, dok je Davor Mandić tada bio u Somboru u Srbiji. Inače, Rajko Macura da sada živi u Australiji, a svi ostali optuženici u Srbiji.

Sud je u postupku izveo dokaze ispitivanjem u svojstvu svjedoka Slavke Macura (list 72., 73. i 104. spisa), Karmele Mandić (list 105. i 106. spisa), temeljem čl. 331. st. 1. toč. 1. ZKP-a pročitani su iskazi sada pok. ošt. Stipe Brajkovića (list 12., 21., 22., 69. i 70. spisa) i sada pok. Ike Brajković (list 70. spisa), suglasnošću stranaka pročitani su iskazi svjedoka Stipe Brajkovića, pok. Stipe (list 72. spisa) i iskaz vještaka dr. Dorotee Friganović (list 74. i 75. spisa) te pregledom liječničkog uvjerenja za oštećenika sada pok. Stipu Brajkovića Medicinskog centra Šibenik od 18. prosinca 1992. g. (list 7. i 8. spisa).

Prema rezultatima provedenih dokaza, po ocjeni ovog vijeća, činjenično stanje se u tolikoj mjeri izmijenilo da je temeljem čl. 411. st. 3. ZKP-a valjalo u odnosu na optuženika Boška Macuru staviti izvan snage presudu Okružnog suda u Šibeniku br. K-1/93 od 08. travnja 1993. g. i presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske br. I Kž-478/93 od 17. studenog 1993. g. kojom je imenovani optuženik osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina, zbog kaznenog djela iz čl. 142. st. 1. OKZRH, te istog temeljem čl. 354. toč. 3. ZKP-a osloboditi ove optužbe za navedeno kazneno djelo.

Ovaj prvostupanjski sud nije bio u mogućnosti u cijelosti postupiti po uputama iz ukidnog rješenja te neposredno ispitati na glavnoj raspravi oštećenika Stipu Brajkovića, budući je prema podacima iz smrtnog lista (list 98. spisa) isti preminuo 20. kolovoza 2003. godine, a preminula je i njegova supruga Ika Brajković, jedini očevidac događaja, pa su zapisnici o iskazima ovih svjedoka temeljem čl. 331. st. 1. toč. 1. ZKP-a pročitani.

Sada pok. ošt. Stipe Brajković tijekom postupka ispitan je u tri navrata, u istrazi (list 12. spisa), na glavnoj raspravi u odsutnosti optuženika (list 21.-22. spisa) i na glavnoj raspravi u prisutnosti optuženika (list 69. i 70. spisa).

U istrazi i na glavnoj raspravi u odsutnosti optuženika sada pok. Stipe Brajković je iskazivao identično. Tako je naveo da su kritičnog dana, 16. studenog 1991. godine u njegovu kuću došli mještani Cicvara i Međara, koje je od prije poznavao jer su im polja bila blizu. Sve do toga događaja da je sa tim osobama normalno razgovarao i da su zajedno živjeli te nije bilo nikakvih sukoba između njih. Kritične prigode, jedan od ovih koji je ušao u njegovu kuću da je bio maskiran imajući na glavi zelenu vrećicu od krumpira. Svi su bili u uniformama. Taj maskirani da ga je počeo tući i govoriti mu da je ustaša i sl., a kako ga je on prepoznao po glasu, da se radi o Rajku Macuri sinu Dušana, upitao ga je zašto mu to radi, a onda su ga i svi ostali počeli udarati. Tada je prepoznao pored Rajka Macure, Gojka

Macuru sina pok. Nikole, Boška Macuru pok. Save, Dragana Reljić sina Steve i Davora Mandić sina Ratka, dok se ne sjeća da bi među nazočnima bio Simo Mandić, sin Jovana. Svi da su ga udarali šakama, a kada su ga bacili na pod tukli su ga i nogama te skakali po njemu. Čitavo vrijeme njegova supruga da je bila u kući i gledala što mu se događa, da je rekla da je bolje da je ubiju nego da je tako muče. Nakon što su ga pretukli krvavog su ga odveli u Cicvare i Medare.

Na glavnoj raspravi od 08. travnja 1993. godine, u odsutnosti optuženika, oštećenik je ponovio imena istih osoba koje su ga tukle s time što je nadodao da je među njima bio i Marko Macura sin Mile. Ponovio je da su svi bili otkrivenih lica osim Raja Macure koji je imao preko lica navučenu zelenu vreću od krumpira i da se dobro sjeća da mu je, kada ga je počeo tući kazao «kako to Rajko, jučer sam pio kavu i rakiju u tvojoj kući, a danas ovo» na što mu je opsovao majku govoreći da sada kada ga je prepoznao će dobiti i više, bacio vreću sa lica i nastavio ga još više tući.

Na obnovljenoj glavnoj raspravi u nazočnosti optuženika Boška Macure oštećenik Stipe Brajković je ponovo nabrojio sve osobe koje su ga tukle kritične prigode, među njima i optuženika Boška Macuru, ali dijelom je promijenio svoj raniji iskaz tvrdeći da su svi optuženici koji su došli u njegovu kuću imali nešto preko lica, kao neko sito od plastike ili plastičnu vreću od krumpira. To da im je bilo preko lica, a ostatak glave pod šubarom. Svi da su bili u četničkim odorama, a radi se o odorama kakve su inače nosili, a na glavi kapu sa četničkim znakom. Međutim, on da ih je prepoznao, jer je prije rata svaki dan išao na posao u Lišane i vraćao se natrag preko tih sela, često se s njima sretao, bili su dobri, kao braća, tako da on osobe koje su ga tukle i maltretirale jako dobro poznaje.

Na posebno pitanje znali ime i prezime osobe, misli se na optuženika, oštećenik je odgovorio da se radi o Rajku Macura, da je prije rata držao trgovinu u Cicvarama, da je njegovom ocu ime Dušan koji je živ, a da optuženik Boško Macura ne slični na osobu, optuženika koja je u sudnici. Na daljnje pitanje, da li ga je tukao i tu prisutni optuženik, oštećenik je izjavio da je i on bio u onoj grupi od šestoro ljudi koja ga je kritične prigode tukla i maltretirala, a potom odvela u Knin u zatvor.

Na tom ročištu glavne rasprave oštećenik je pozvan da objasni razliku u iskazu glede toga da li su osobe koje su ga zlostavljale bile maskirane ili ne, nije dao valjano objašnjenje nego je ponovio da su sve osobe koje su kritične prigode upale u njegovu kuću, te ga tukle i maltretirale bile maskirane.

Dakle, u iskazima oštećenika sada pok. Stipe Brajkovića datim u istrazi i na glavnoj raspravi u odsutnosti optuženika, i njegovog iskaza datog u obnovljenom postupku ima bitnih razlika. Tako je oštećenik u istrazi i tijekom suđenja u odsutnosti bio izričit u tome da je samo Rajko Macura kritične prigode bio maskiran, a da je i on skinuo masku kada ga je prepoznao, da su bili obučeni u uniforme Milicije tzv. «SAO Krajine», dok je na glavnoj raspravi u nazočnosti optuženika kazao da su svi koji su ga tukli bili maskirani sa nekim, sitom od plastike ili plastičnim vrećama od krumpira, da su bili obučeni u četničke uniforme sa kapama – šubarama na glavi.

S obzirom da je iskaz oštećenika sada pok. Stipe Brajkovića bio temelj na osnovu kojeg je donijeta osuđujuća presuda u odsutnosti za optuženika Boška Macuru, ovakav izmijenjeni iskaz oštećenika kojeg je dao na glavnoj raspravi u nazočnosti optuženika

dovodi u ozbiljnu sumnju vjerodostojnost njegove tvrdnje da ga je kritične zgrade dana 16. studenog 1991. g. u njegovoj kući u Lađevcima tjelesno zlostavljao i maltretirao opt. Boško Macura. Naime, postavlja se pitanje kako je oštećenik mogao unatoč tome što su svi optuženici bili maskirani, kako je naveo na ročištu glavne rasprave u nazočnosti optuženika mogao optuženike u takvim okolnostima sa sigurnošću prepoznati. Da su svi koji su kritične prigode tukli i maltretirali sada pokojnog oštećenika bili maskirani i imali neku mrežu preko lica potvrđuje i sada pok. Ika Brajković, supruga oštećenika, koja je bila nazočna samom događaju.

Iz iskaza ove svjedokinje (list 70. spisa) proizlazi da su kritične prigode četnici ušli u kuću, nikoga od njih da nije prepoznala, da je bila u šoku i prepasti i da je bio tamo njezin sin da ga ne bi prepoznala. Čim su četnici ušli u kuću njenog supruga da su udarili po glavi pa je on prsimice pao na pod, a zatim su ga nastavili tući nogama, te na posljertku nakon maltretiranja, odveli ga i ukrcali u kombi. Sve osobe koje su ušle u njenu kuću da su bile maskirane, nekom mrežetinom preko lica. Na glavnoj raspravi svjedokinja je iskazala da ne poznaje optuženika koji se nalazi u sudnici.

Svjedok Stipe Brajković, sin sada pok. oštećenika i pok. Ika Brajković (list 72. spisa) je izjavio da nema neposrednih saznanja tko je tukao njegovog oca kritične prigode jer je on još u rujnu 1991. g. izbjegao iz sela i više se nije vraćao. O samom događaju da mu je otac spominjao po imenice osobu Rajka Macure i još nekih osoba, ali da on nikoga ne poznaje od tih osoba po prezimenu Macura, jer s njima nije kontaktirao prije rata niti je poslom išao preko njihovog sela, budući je radio u Šibeniku. Svjedok se nije mogao sjetiti imena ostalih osoba koje mu je spominjao otac osim Rajka Macure. O samom događaju otac da mu je pričao i njemu da je to ostalo u sjećanju toliko grozno da je izgledalo kao «bal vampira». Ni u razgovoru sa majkom nije mogao saznati o kojim se osobama radilo, jer ih ista nije prepoznala, a radi se o starijoj osobi, a niti je on previše gnjavio sa pitanjima jer da je njoj bilo dosta i nje.

Oštećenik Stipe Brajković nedvojbeno je teško tjelesno zlostavljan dana 16. studenog 1991. godine u svojoj kući u Lađevcima. To potvrđuje i medicinska dokumentacija za oštećenika od 18. prosinca 1992. godine koju je potpisala dr. Dorotea Friganović, psihijatar.

Ista je ispitana na glavnoj raspravi od 05. studenog 2001. godine (list 73. i 74. spisa), te je suglasnošću stranaka njezin iskaz čitan. Ista je navela da se sjeća da je medicinsku dokumentaciju izdala naime oštećenika. Oštećenik da se je nakon tjelesnog i psihičkog maltretiranja liječio u bolnici u Šibeniku. Iz zdravstvenog kartona sada pok. ošt. Stipe Brajkovića da proizlazi da se u nekoliko navrata do inkriminiranog događaja liječio od lumboišijalgije, a nakon povratka iz zatočeništva liječen je do ožujka 1993. godine. Kod oštećenika konstatirane su mnogobrojne tjelesne ozljede glave u smislu mehaničkih udaraca, pretrpio je velike strahove – stresove što je moglo dovesti do oštećenja mozga. Izvršen je CT glave koji je pokazao da postoji hipotenzna zona i reduciranost mozgovnog tkiva. Vještakinja je pojasnila da hipotenzna zona znači da na određenom dijelu moga nema cirkulacije i da je izvan funkcije, te da je ta bolest kod oštećenika nastala kao posljedica traume i to udaraca po glavi ili pak dugotrajnog stresa ili straha kojem je bio izložen, a nalaz psiho testa pokazao je termin pamćenja u stupnju lake retardacije, a to znači da ne funkcionira kako treba i da su mu funkcije pamćenja, asocijativnog pamćenja i reprodukcije oštećeni.

Stoga u svakodnevnom životu nije sposoban adekvatno zaključivati, a vjerojatno niti sposoban za samostalan život.

Vještakinja je pojasnila da spominjanje asocijativnog pamćenja, logičkog pamćenja i pamćenja vezano uz vizualnu reprodukciju znači da ono što vidi ne može dobro reproducirati, a analizirati i zaključivati, te je po vještaku oštećenik mentalno retardiran na svim razinama, što je posljedica tjelesnog i psihičkog zlostavljanja, budući se ranije liječio samo od lumbosijalologije.

U postupku su na prijedlog obrane ispitani u svojstvu svjedoka Slavka Macura, supruga optuženika i Karmela Mandić, inače majka osuđenika Davora Mandić, koje potvrđuju obranu optuženika.

U svojim iskazima Slavka Macura (list 72., 73. i 104. spisa) je iskazala da je za vrijeme čitavog rata bila u svojoj kući u Međarama, zajedno sa suprugom i djecom. Dana 16. studenog 1991. godine njen suprug da je bio na položaju u selu Laškoviću u sastavu ili JNA ili vojske RSH, kao i većina drugih mještana koji su bili mobilizirani. Taj dan da joj je ostao u sjećanju jer su oko podne Marko Čakić iz Zečeva i Neven Korda iz Đevrsaka u bijelom kombiju dovezli oštećenika sada pok. Stipu Brajkovića. Ona da je tada bila kod ovaca i vidjela kako oštećenika izvode iz kombija i izvode u svinjac, njenog strica Milana Macure. Ova dvojica koja su doveli oštećenika da su bili u policijskim uniformama, plavim košuljama. Inače, oštećenika da je dobro poznavala jer je prije rata nebrojeno puta bio u njihovoj kući, osim zbog njih da je navraćao i u trgovinu koju je držao Dušan Macura. Te prigode da je oštećeniku željela odnijeti nešto za jesti, ali u tome da ju je spriječio Marko Čakić nazvavši je i izdajicom, a kada ga je pitala što radi sa oštećenikom da joj je kazao da se gubi i da ona s time nema ništa. Inače, njezin suprug, optuženi Boško Macura da je na položajima u Laškoviću bio 10-15 dana neprekidno i uopće nije dolazio kući.

Svjedok Karmela Mandić je u svom iskazu navela da je u to vrijeme živjela u Cicvarama, a radila u Čistoj Velikoj i Đevrskama. Toga dana kada su doveli oštećenika da je baš došla kod kuće Boška Macure i htjela ga zamoliti da joj zakolje janje. Tada je vidjela tri osobe, od kojih je poznala dvije, Marka Čakića i Nevena Kordu, dok treću mušku osobu nije prepoznala. Samog oštećenika sada pok. Stipu Brajkovića da tada nije vidjela, ali da joj je Slavka Macura rekla da su ga zatvorili u svinjac njenog strica. Ovo troje muškaraca da su se smijali. Inače, da je i Marka Čakića i Nevena Kordu poznavala, a posebno dobro Nevena Kordu, kojeg je znala dok je bio dijete, budući je radila u trgovini u Đevrskama, gdje su djeca preko odmora dolazila kupovati marendu.

Dakle, na temelju provedenog dokaznog postupka, a prvenstveno činjenici da je sada pok. oštećeni Stipe Brajković mijenjao iskaz, pa je u istrazi i na glavnoj raspravi u odsutnosti optuženika iskazivao da je samo Rajko Macura bio maskiran a svi ostali da su bili otkrivenih lica i svi obučeni u uniforme milicije, a na glavnoj raspravi u nazočnosti optuženika izjavio da su svi bili maskirani sa nekakvih sitom od plastike ili plastičnim vrećama od krumpira i da su bili u četničkim uniformama sa šubarom na glavi, a imajući u vidu zdravlje oštećenika koje je upravo zbog pretrpljenih psihičkih i fizičkih trauma uz predmetnom događaju značajno narušeno, kako to proizlazi iz liječničke dokumentacije i iskaza vještaka dr. Dorotee Friganović, sud zaključuje da se činjenično stanje u postupku, ne vršeći njegovo preocjenjivanje, toliko izmijenilo da se ne može sa sigurnošću zaključiti da je

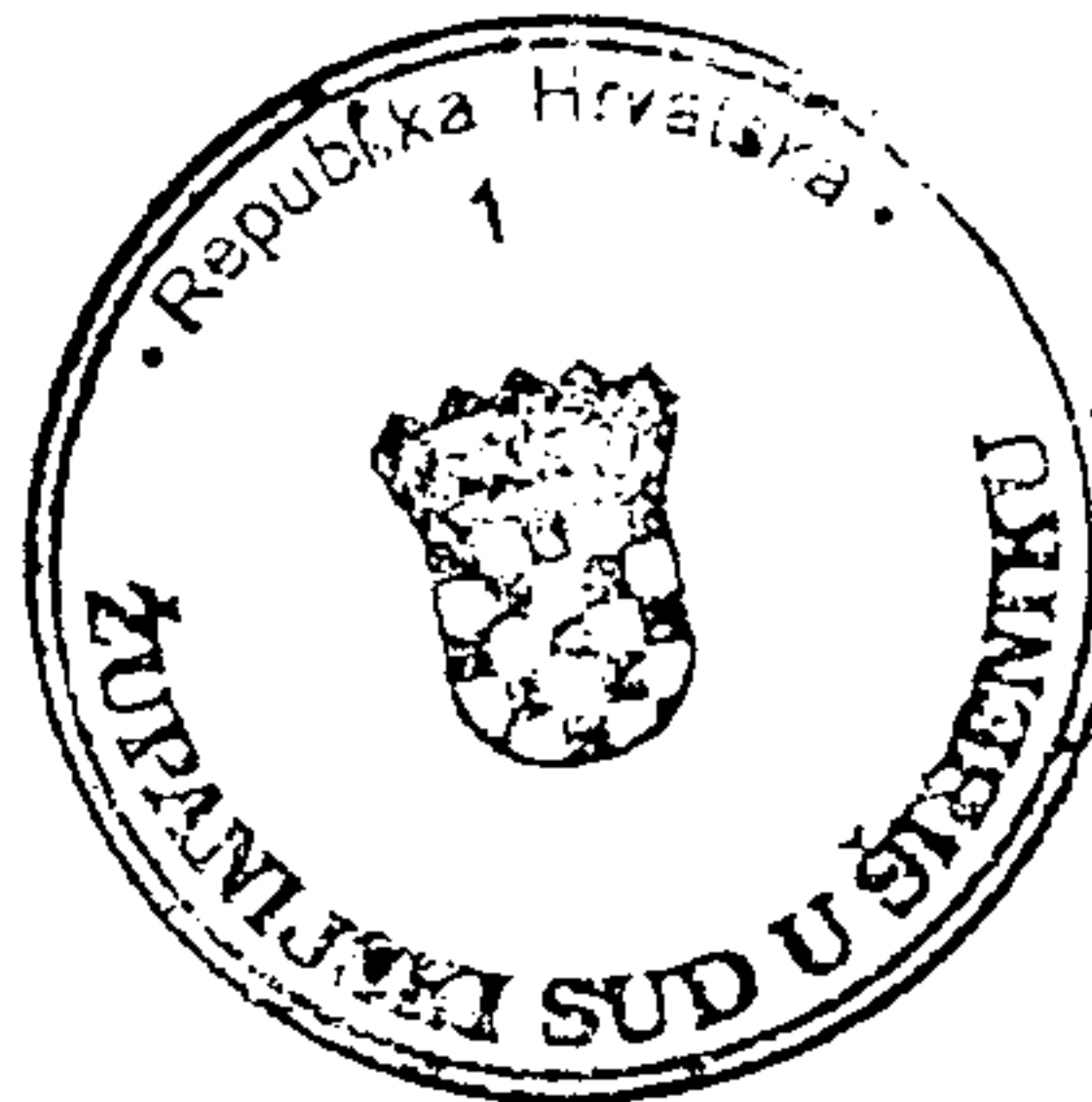
Vrhovnog suda Republike Hrvatske br. I Kž-478/93 od 17. rujna 1993. godine, kojima je Boško Macura osuđen na kaznu zatvora od 6 godina zbog kaznenog djela iz čl. 142. st. 1. OKZRH, te istog temeljem čl. 354. toč. 3. ZKP-a osloboditi od optužbe.

Kako je optuženik oslobođen od optužbe, to je temeljem čl. 123. st. 1. ZKP-a valjalo odlučiti da troškovi kaznenog postupka iz čl. 119. st. 2. toč. 1.-5. ZKP-a te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci nagrade branitelja padaju na teret proračunskih sredstava ovog suda.

U Šibeniku, 03. travnja 2007. godine

ZAPISNIČAR

Antica Dodig, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Branko Ivić, v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude ovlaštene osobe mogu podnijeti žalbu u roku od 15 (petnaest) dana od dana dostave ovjerenog prijepisa presude. Ako je presuda dostavljena optuženiku i njegovom branitelju u različite dane, žalbeni rok računat će se od kasnijeg dana.

Žalba se podnosi putem ovog suda na Vrhovni sud Republike Hrvatske u tri primjerka.

DOSTAVITI:

1. ŽDO Šibenik
2. Optuženi Boško Macura
3. Branitelj Vera Bego, odv. iz Šibenika-pretinac
4. u spis